

Verlag slotmoment inleefweek Armoede Erpe-Mere 17 okt 2015

Verlag dialoogtafel - 1

Ervaringen van mensen die de inleefweek meededen:

- Besef van 'ik ben gelukzak'
- Zelf in de jeugd ook geen kampen, muziekacademie etc mogen volgen
- Deze week niet op café geweest, niet gesnoept
- Je verliest heel veel moed om je leven aan te pakken.
- Besef nu dat we niet prijsbewust leven...
- Geld gaat snel/gsm toch geraadpleegd
- Heel sterk bewust geworden hoe goed men het eigenlijk heeft
- Leven met 60 euro kan NIET.
- De welzijnsschakel als bevoorrechte partner nog meer als gemeente meenemen. Samen aan projecten werken die duurzaam zijn. De gemeente voelt zich slecht: veel rond armoede wordt op Vlaams niveau bepaald.
- Armoede is een 'wonde'.

Ervaringen van mensen in armoede:

- gebrek aan vaardigheden zorgde ervoor dat men in collectieve terecht kwam.
- Vroeger in armoede gezeten : 150 euro voor alleenstaande met 3 opgroeiende kinderen/pubers. Maar heeft wel geen sociale armoede gekend.

Besluit : filosofie om hoe om te gaan met armoede moet uit de welzijnsschakel komen.

Verlag dialoogtafel – 2

Voeding:

- ongezond eten
- eten voor de ganse week inkopen: men gaat 'hamsteren'
- ecologisch eten en armoede: is moeilijk en onmogelijk
  - o pakketten kunnen helpen
- bewuster over de kostprijs
- budgetteren moeilijk vol te houden: veel werk en stresserend
- armoede kost tijd en energie (om te zoeken naar oplossingen)

Financiële problemen:

- veel zaken niet uitgegeven
- veel kilometers afgelegd
- Rommelmarkt als geluksoplossing voor vervanging van 'botten'

Sociale contacten:

- Isolement: staat voortdurend overal buiten
- Hopen om einde van de week te halen
- Zelf op momenten van ontspanning is er stress.
- Inspelen op noden van kinderen ifv alle kansen geven aan de kinderen. Bij veel kinderen van ouders in armoede kunnen niet alle kansen krijgen.
- Armoede gaat over meer dan financiën

Verlag dialoogtafel – 3

- Bij ziekte nog langs dokter geweest (werkt sowieso aan terugbetaaltarief dus 4,5 euro); voor medicatie werd gerekend op natuurlijke middelen.
- Stress: hogere druk ervaring door het rekenen om rond te komen met het budget.
- Merken kosten meer; AA merken kunnen ook aantrekkelijker gemaakt worden.
- Bij herhaling van verschillende ervaringen kan OCMW ingeschakeld worden.
- De kloof tussen arm en rijk wordt nu weer vergroot (door ingrepen van regering)
- Ouderraad kan creatiever zijn /scholen hebben een sociale kas voor onder meer armoede en uitsluiting tegen te gaan. Secundair onderwijs brengt nog hogere kosten mee. De voeding is haalbaar maar de rest van de kosten stijgt en zorgt voor problemen. Eerste zorg is voor de kinderen en dat deze zeker voldoende eten hebben. Kinderen moeten soms noodgedwongen passen voor bepaalde activiteiten, dus uitsluiting. Factuur (hoge kosten) van scholen zou moeten verminderen. Er bestaan ook veel vooroordelen over mensen in armoede. In alle opleidingen zou er opleiding moeten zijn over 'armoede'. Belangrijk is dat er contacten zijn met scholen, er vorming wordt georganiseerd en om leerkrachten/directie te informeren wie in armoede leeft bv via een vertrouwenspersoon in de school.
- Als kind ook in een gezin geleefd die het financieel moeilijk had. De jongste uit het gezin had alles. Nu beseft dat de ouders creatief waren: in de harmonie moet je niet gaan, het zijn

dronkaards--- op die manier hoefde er ook geen muziekinstrument aangekocht te worden. De reizen op de school werden niet meegedaan omdat de ouders die niet 'interessant' genoeg beoordeelden. De reden dat dit niet betaald kon worden werd niet tegen de kinderen gedeeld.

- 1 week inleefweek is gemakkelijk, is zo voorbij.
- In armoede door ziekte: 25 jaar leven met een chronische ziekte maakt je arm. Nu rondkomen met 60 à 80 euro per maand. De medicatie wordt niet automatisch bijgehaald. Eten en kleding aankopen lukt. Er ontstaat sociale isolatie: je kan niet op café of naar een feestje. Ook voor de kinderen is dit zo: gevolg: uitsluiting.
- Velen die de inleefweek meededen konden rekenen op de eigen moestuin. Maar mensen in armoede vinden ook de energie niet om dit aan te pakken. Het kost ook geld bovendien (materiaal/zaad/plantjes/...)
- Er zijn vooroordelen: het is moeilijk voor de maatschappij om te begrijpen wat leven in armoede betekent. Soms drinkt men dan al eentje teveel: 't is al wat er nog rest...
- Inkomens moeten hoger, armoedegrens moet opgetrokken worden, minder besparingen door regering. Maar elektriciteit verhoogt met 100 euro; remgeld op kinderopvang verhoogt, voor de armsten zijn er minder kansen: geen jobs en wel lastenverhoging. Er zouden meer sociale woningen moeten komen. Een verhuurkantoor.
- Samenwerken met OCMW en gemeente voor een betere toekomst.
- Armoede : van dag op dag leven.

verslag dialoogtafel – 4

Belangrijkste ervaringen van de inleefweek

- 60 euro was goed te doen voor enkel eten maar heel wat andere zaken moesten uitgesteld worden.
- Het onzekere (wat zit in de enveloppen) was stresserend nl geen reserve om oplossingen te hebben
- Vervoersonkosten maken het onmogelijk om met 60 euro rond te komen
- Alle extraatjes zijn onmogelijk
- Alle tegenslagen veroorzaken miserie
- 1 week is te doen, maar langer zou moeilijk zijn
- Armoede is stresserend

Beleidsmaatregelen :

- Alle kleine rekeningen/lasten/belastingen afschaffen en verrekenen in een personenbelasting
- Meer controle op de woonkwaliteit
- Bij uitkering : bedrijfsvoorheffing afhouden.

Verlag dialoogtafel – 5

Ervaringen:

- Teveel groenten gekocht
- Kraantjeswater is lekker
- Snoep gelaten
- Nakijken of iets goedkoper is
- Bezoek aan specialisten wordt uitgesteld
- Invaliditeit: 1 euro voor bezoek aan dokter (derdebetalerssysteem)
- Vuilzakken zijn duur
- Aardappelen aankopen zijn duur: rechtstreeks bij de boer goedkoper
- Afspraken met vrienden worden weggeschrapd.
- Doen wij alles wat mag? bv vuil verbranden
- Ieder betaalt zijn eigen drank en dan het goedkoopste nemen. Samenleggen komt duurder uit.
- Gaan eten is te duur, bij eigen familie wel
- Relatie: beperkt internetgebruik heeft spanning enerzijds maar je bent opnieuw bewuster samen...
- Bewust geworden over prijzen.
- De jeugd wil veel meer in deze tijd.

Verlag dialoogtafel- 6

Joris: Heeft individueel meegedaan aan inleefweek. Doordat zijn zoon toevallig een week in België was, heeft hij de regel van 7€ toegepast (2 € ontbijt, 3€ middagmaal en 2€ avondmaal). Algemeen heeft Joris weinig moeilijkheden ervaren tijdens de week (toevallig met zeer veel geluk) doordat hij voor zijn job heel veel op locatie moest zijn waar een hapje en een drankje aanwezig waren. Die week is Joris wel met de fiets naar het werk gegaan ipv met de auto (3 km van huis). Als hobby zit hij in een wielersclub van Aaigem. Daar was het toevallig de laatste rit van het seizoen die gepaard gaat met een hapje en een drankje. Dit kostte hem 4€ voor de drank en 2@ voor de frietjes met mayonaise. Plots kwam daar 5 € euro bij en daar heeft hij gepast. Achteraf gebeld voor de vriend, waarvoor die 5 € was. Hij vond het een beetje gênant dat hij niet kon betalen die dag. Achteraf werd dit geregeld met die vriend. Ook de opdracht gekregen dat hij zondag leuke band heeft.

Maandag begon de bibweek: 7,5€ voor frieten met stoofvlees (mits extra bijdrage). De stoofvlees heeft hij de avond voordien afgebeld. Dag zelf kon hij hier en daar stoofvleessaus krijgen.

De bedenking die hij hier maakte is dat het wel vrij stresserend is om een sociaal leven op te bouwen, als je voortdurend thuis of werkloos bent en geen geld hebt. Ook als je rookt of drink kan dit zeer stresserend zijn. Wat hij vooral uit die week geleerd heeft is dat hij eigenlijk meer met de fiets naar het werk kan gaan.

Indra vroeg waarom hij zelf niet kookte. Het antwoord werd gegeven in het begin van zijn ervaring.

Op de opdrachten van de leuke band en een verjaardagsfeest bij de burens kon hij geen antwoord of oplossing bedenken.

Jeroen (Zoon van Koen en Griet): Ze hebben een grote aankoop gedaan van eten waardoor ze verschillende dagen ervan konden eten. Één dag hebben ze geen warme maaltijd gehad, en de voor het uitgaan moesten ze hun inkom van de fuif zelf betalen. Één keer hebben ze ook vals gespeeld in de regels rond een inschrijving van een atletiekclub. Indien ze zich nu inschreven was dit goedkoper dan als ze dat na een bepaalde datum inschreven.

Ze zijn met drie kinderen thuis waardoor er ook veel hobby's zijn. Deze week is alles met de fiets gebeurd ipv met de wagen. Zelf heeft Jeroen er weinig last mee gehad. Het waren vooral de ouders die moesten puzzelen aan de structuur van deze week.

Jos (moderator): Hoe zat het met vaste kosten enzo?

Deze week werden die niet in rekening gebracht.

Indra: Afhankelijk bij welke bemiddeling je zit kan je die al dan niet binnenbrengen bij je schuldbemiddelaar/budgetbeheerder.

Aan tafel werd er ook gesproken over evt opstart sociale superette/ sociale kruidenier. Dit in kader van goedkoper shoppen. In heel veel steden is dit ter vervanging van de voedselpakketten.

Degelijke huisvesting is een groot probleem in de gemeente (regio) Lange wachlijsten

Verslag dialoogtafel - 7

Er werd eerst een rondje ter kennismaking gedaan. Wie deed mee ? Wie heeft ervaring in armoede? Wie is sympathisant ?

De inleefweek startte de zaterdag met het openen van de eerste brief. Iedereen ontving de brief : Vrienden vragen om vanavond mee op stap te gaan. Een rondje kost al snel 12,50 euro. Wat doe je ? Iedereen die de inleef volgde, verzon een excuus en zou niet deelgenomen hebben. Dit was voor deze personen eenmalig maar het besef als je dit keer op keer moet doen is. Een alternatief zou kunnen zijn iedereen thuis uitnodigen en vragen om iets mee te brengen. Maar er werd toch gesteld dat dit hoe leuk dit kan zijn ook anders is dan 'uitgaan' en bovendien als je dan wordt teruggevraagd moet je ook iets meedoen...

De stress ervaring viel sterk mee: je weet dat dit voor 1 week is en als je binnen je gezin alleen deelnam dan maakte je keuzes enkel voor jezelf.

De twee personen in armoede pakten het sterk verschillend aan : de ene persoon stelde dat je steeds creatiever wordt om te kunnen overleven op beperkt budget. Bv de restjes worden niet weggegooid maar opgebruikt. De andere persoon ziet geen oplossing, ziet ook geen uitweg voor zichzelf. Als creatieve oplossing gaat hij soms in vuilbakken op zoek naar voedsel. Dit levert vrij veel eten op.

Wat kunnen we doen om armoede uit te sluiten : Dit was een moeilijke oefening waar we toch tot verschillende actievoorstellen kwamen:

- Weggeefkasten
- Verhuur van schoolmateriaal/geen kledingsvoorschriften voor bv turnen/doorgeven van schoolgerief aan jongere kinderen
- Regering moet respect hebben voor mensen in armoede

- Boeren kunnen na de oogst hun akkers ter beschikking stellen bv om patatten te rapen+ Boeren sensibiliseren
- Meer jobs voor laaggeschoolden creëren: bijverdienste toelaten/betaalde bezigheid toestaan.

Verslag dialoogtafel - 8

ERVARINGEN MET DE INLEEFWEEK :

- Het was nuttig om een inkoop-planning op te maken voor een hele week, en wat buffers in te bouwen voor onverwachtse kosten.
- Een goede en leerrijke maatregel, die bij de kinderen van het gezin is blijven hangen = de kinderen bij het ontbijt veel minder keuzes geven. Enkel een boke met choco of confituur. De kinderen waren aanvankelijk erg ongerust dat ze die week geen eten zouden krijgen, maar naar het einde van de week bewaakten ze mee de besparingen (vb. “Mama, waarom doe jij ons met de auto naar school i.p.v. met de fiets?”).
- Veel rekenwerk en veel discipline maakten dat enkele deelnemers aan de inleefweek nog de laatste avond bezoek konden ontvangen (ook deelnemers aan de inleefweek ☺). Op het menu stond: soep met brood.
- De ervaring was dat het omgaan met extra – onvoorziene – kosten het moeilijkst was. (bv. schoolfactuur, tandarts).

Daarnaast moest ook sterk op de ‘extraatjes’ (die het leven aangenaam maken) worden bezuinigd. Heel even tijdens die week kregen de deelnemers een beetje het gevoel van de uitsluiting uit het sociale leven (dat pintje na de voetbal... is nét niet betaalbaar).

- Er was de ervaring van meer spanning, meer stress enz. door het reken- en telwerk. Je wordt er moe en moedeloos van.

ANDER GESPREKSTHEMA

Het ging aan tafel niet zozeer over WERK, maar over RECHTEN van mensen. De toon was vooral dat het toch echt niet kan dat je als persoon in armoede zelf overal moet gaan zoeken welke rechten je hebt? Bv. minder kosten bij het openbaar vervoer, tegemoetkoming in medicatie... krijg je niet zomaar, je moet er effectief naar op zoek. Dit administratief doolhof (vaak met ingewikkelde taal) is echt te ingewikkeld, zelfs voor ingewijden.

Van hieruit komt **ons voorstel**: het organiseren van een praatavond om al die ervaringen rond ‘sociale voordelen’ samen te leggen en te bundelen (hoe vraag je die tegemoetkoming aan, welke rechten heeft iemand en op basis waarvan?).

Verslag dialoogtafel – 9

Eten en drinken:

- Als je met het geld dat je in de week krijgt enkel eten en drinken moet kopen dan lukt dat. Je kunt goedkope producten kopen.
- 3€ weinig voor een warm maal, zeker als je als vlees wil eten.
- "Ik bespaar op alles, behalve op eten, zeker voor de kinderen"
- Er is te veel keuze in de winkel -> Ook met kinderen is het moeilijk om nee te zeggen tegen de kinderen.

Sociale contacten

- Zondag waren we op een brunch en kwamen ze langs met kaarten van een eetfestijn ten voordelen van 11.11.11. Het is moeilijk om te bekennen dat je het niet kunt betalen. Maar dat is wel meteen 30 euro van ons budget. -> Er zijn trucjes om dit tegen te gaan zoals "Ik doe daar niet aan mee" Maar je moet wel nee leren/durven zeggen.
- Verjaardag, als je wil trakteren is het moeilijk
- Sociaal leven voor je kinderen is moeilijk, sommige dingen zijn betaalbaar, anderen niet. Een jeugdbeweging heeft drempels, zo moet je telkens opnieuw je verhaal te gaan doen, dit drukt je neus ook telkens weer op de situatie. Je krijgt een stempel. De drempel is wel lager als ik weet dat er iemand haar kinderen al naar een bepaalde jeugdbeweging gaan.
- Je sociaal leven neemt af, maar je vindt door de welzijnsschakel wel steun bij lotgenoten. Ze weten hoe het voelt.

Stress

- In begin van de week viel het wel mee, maar je merkt wel meteen dat het heel moeilijk is om het vol te houden.

Impressies:

- De mensen die hebben meegedaan hebben nagedacht over hoe het is om te leven in armoede en veel gepraat met hun familie.

Concrete acties

- Regering moet meer respect tonen voor mensen in armoede: bv elektriciteit wordt opnieuw duurder.
- Beleidsmakers : 1 maand laten inleven in armoede.
- Belastingen eerlijker ontvangen – afh van loon
- Basis digitale toegang voor iedereen(internet/digitale tv)
- Woningkwaliteit verbeteren
- Verhuur van schoolmateriaal/boeken; doorgeven van boeken op school organiseren. Geen kledingvoorschriften voor turnen verplichten.
- Meer jobs voor laaggeschoolden
- Gezamenlijke aankopen
- Meer uitleg over reclames
- Sociale supperette

- Basisinkomen
- Leefloon omhoog (2 keer) , ook alle uitkeringen
- Meer naambekendheid voor de UIT-Pas
- Nog meer praatavonden organiseren met concrete organisaties zoals sociaal huis, huisartsen, mutualiteit, VDAB,... doel : heel concrete vragen van de mensen oplossen.

Boodschappen op de postkaarten

- We kunnen het met minder doen: het is goed er nu en dan eens bij stil te staan. Het was een kleine inspanning voor ons om even bewuster te worden.
- Het was een boeiende avond en hebben er veel uit geleerd. Armoede bestaat nog erg veel.
- Ik vond het een leerzame avond. Ik wist niet dat er zoveel armoede was.
- Fijne leerzame gesprekken gehad deze avond om mee te nemen naar de scholen.
- Creatief zijn met weinig koopkracht = kracht om te laten liggen wat je niet nodig hebt
- Armoede laat sporen na. Doof!
- Meer kansen voor kansarmen! Begeleiding en activering naar een beter leven !
- Kan het met minder... Toch ???
- Sociale Superette.
- Een goede gestructureerde samenwerking met de gemeente en onderwijs.
- Menselijke waardigheid is meer waard dan 50 euro.
- Mij is het meest bijgebleven dat mensen met veel geld heel veel moeite hebben om zich voor te stellen dat er mensen/gezinnen moeten rondkomen met 50 of 60 euro per week. Tot ze het zelf eens geprobeerd hebben. Het doet deugd DAT ze geprobeerd hebben.
- Veroordeel niemand in wiens schoenen je niet hebt gestaan.
- Liefste onszelf, Zorg dat de inleefweek niet iets is dat na enkele weken gewoon verloren gaat. Blijf mensen in armoede respecteren, probeer ACTIEF actie te nemen. Groetjes uit Mere.
- Uit deze Inleefweek heb ik mijn ogen geopend dat ik niet zomaar snacks en uitstappen kan betalen.
- Goe gedaan! Denk na bij de inkopen, laat niets verlopen ! Als het goed weer is dank dan terug dat de fiets er staat !
- Maak GENOEG tijd voor mekaar. Vit niet op details. DROOM. LEEF. En zie elkaar graag ☺
- Rekenen, rekenen en nog eens rekenen en me afvragen of ik mijn haar moet wassen met allesreiniger om te kunnen eten.
- Armoede kost tijd, Armoede isoleert, Armoede geeft stress
- Extra's zijn niet mogelijk. We blijven thuis deze avond! Stress voor wat nog komen moet. Rekenen, rekenen, rekenen,...
- Samen zingen en dansen doet deugd
- Het was super. Heb veel bijgeleerd en veel respect gekregen.
- We moeten blijven moeite doen om mensen in armoede te steunen en te vechten tegen het onbegrip en de vooroordelen. Zoeken naar mogelijkheden om mensen te helpen, nog iets meer engagement.
- Deze inleefweek deed me echt stilstaan. Met een beperkt inkomen/budget leven is niet evident. Ik ben blij dat ik deelgenomen heb aan de inleefweek om op die manier betrokken te zijn en een zekere steun te bieden aan deze mensen.
- Door de inleefweek beseftte ik/realiseerde ik me dat mensen dagelijks moeten zien om rond te komen. Het heeft mijn visie op armoede sterkt verbreed.

- 120 euro: wikken en wegen en hopen op geen tegenslagen. Dankbaar zijn om wat we toch nog konden doen. Gelukkig was onze relatie sterk genoeg om deze week door te komen.
- Idee: voornemen om vanuit De Okelaar, wanneer cohousingproject klaar is, een welzijnsschakel op te richten in Wolvertem-Meise.
- En waarom geen welzijnsschakel in De Okelaar ? Krijgen mensen in CSR voldoende info over of hun leefgeld echt wel zal worden uitbetaald? Hebben zij voldoende zekerheid ?
- Geniet van je sociale leven! Voor mensen in armoede is dit geen evidentie ! Wees creatief om het af en toe eens zuinig te doen.
- Elke dag rekenen of je er komt met je budget is stresserend... Je hebt geluk dat er mensen zijn op wie je kan terugvallen.
- Meer fiets en het openbaar vervoer gebruiken. Minder op het internet.
- Ik wil vaker met de fiets naar het werk rijden.